

НАВЧАННЯ АУДІЮВАННЯ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Навчання спілкування іноземною мовою набуває все більшої популярності серед вивчаючих іноземну мову. Адже аудіювання, яке тісно пов'язане з говорінням і слуханням, є одним із головних чинників оволодіння іноземною мовою. Принципи навчання аудіювання досліджували такі вчені як В.Артемова, Б.В.Беляєв, І. Зимня, Л.С. Панова. Так, наприклад, Б.В.Беляєв засвідчує, що для того, щоб добре спілкуватися іноземною мовою, спочатку потрібно наслухатися іноземного мовлення.

Аудіювання являється важливою складовою мовної діяльності у вивченні іноземних мов. Аудіювання – це рецептивний вид мовленнєвої діяльності, який забезпечує розуміння того, що людина сприймає на слух, і належить до усної форми мовлення. Даний вид мовленнєвої діяльності є активним процесом, який здійснюється на основі прогнозування того, що буде сказано.

Аудіювання – це високоактивний творчий процес, тому що те, що почує і зрозуміє слухач, залежить не лише від того, що скаже мовець, а й від зустрічної мовної активності слухача, його переживань.

Успішність аудіювання залежить від:

- Самого слухача (від рівня розвитку в нього мовленнєвого слуху, пам'яті, наявності уваги, інтересу);
- Мовних особливостей аудіо тексту або промовця та його відповідності мовленнєвому досвіду і знанням студентів;
- Умов сприймання аудіо тексту.

Вважається, що слухозорове сприйняття вважається найбільш успішним при вивченні іноземних мов. Доведено, що під час слухового сприймання студентом, інформація засвоюється на 15 %, зоровою – на 25%, а при слухозоровому – на 60%. Мовлення, яке стає наочним засобом наочності, викликає у слухача певні ситуації, сприяє кращому розумінню сприйнятого,

створює емоційний настрій, що сприяє кращому запам'ятовуванню прослуханого.

При аудіюванні слухач зосереджує свою увагу на розумінні тексту, який звучить, одночасно співставляє почуту інформацію з відповідними реальними умовами комунікації. Слухання – це вміння сприймати, розуміти і активно опрацьовувати інформацію. Під час слухового сприйняття іноземного тексту в слухача передбачається наявність певної перцептивної бази, яка має набір граматичних, фонетичних і лексичних інформаційних ознак, завдяки яким процес розпізнавання іноземного тексту приходить миттєво.

В процесі аудіювання велику роль відіграють прогнозування і пам'ять. В процесі сприйняття іншомовної фрази усвідомлення її змісту досягається тоді, коли оперативна пам'ять людини забезпечує запам'ятовування і об'єднання всіх значень слів фрази. Для слухача велике інформаційне навантаження несе інтонація, яка допомагає відокремлювати мовленнєвий потік промовця, розрізняти комунікативний тип речення.

Можливе прогнозування має важливе значення для розуміння студентом прослуханого. Важливо запам'ятовувати не лише слова, а й цілі фрази, які дозволяють запам'ятовувати не тільки самі слова і фрази, а й граматичні структури. Це допомагає запам'ятовувати наступні фрази, що особливо важливо у випадках сприймання невідомих слів, погане звучання тексту. В процесі закінчення сприймання фрази, а також її прогноз, уточнюються, підготовлюючи умови для сприймання наступних фраз повідомлення.

Успішність аудіювання залежить від лінгвістичних особливостей мовленнєвих повідомлень, від їх відповідності мовленнєвому досвіду слухача, від умов сприйняття. Якщо слухач бере активну роль у діалозі, то його можливості сприйняття чергуються з труднощами говоріння, що призводить до необхідності пристосовуватися до темпу, умов спілкування, до індивідуальних особливостей мовця. Під час слухання труднощі сприймання збільшуються: ускладнюється прогнозування, завантажується оперативна пам'ять, гальмується процес розуміння теми бесіди. Монологічне мовлення є більш експресивним,

оскільки відрізняється складним синтаксисом і більш різноманітними лексичними структурами.

Найпростішою формою аудіювання є рівень словесного фрагментарного розуміння. Важливе значення при сприйманні тексту має виділення ряду слів, які виражають синтаксичні зв'язки і утворюють смислові відношення. Слухачу необхідно розчленувати фразу на окремі елементи, встановити зв'язок між ними, розпізнати граматичні структури. У процесі аудіювання слухач повинен:

- ✓ Співвідносити акустичний зразок із семантикою;
- ✓ Корелювати швидкість аудіювання в залежності від способу сприйняття і цільової установки;
- ✓ Виявляти гнучкість у сприйнятті та опрацюванні інформації в залежності від складності тексту;
- ✓ Користуватися орієнтирами сприйняття для створення установки для виконання певної діяльності та полегшення подальшого опрацювання матеріалу;
- ✓ Застосовувати прогнозування на рівні мовної форми та змісту;
- ✓ Переносити вміння, сформовані рідною мовою, на іноземну;
- ✓ Розпізнавати незнайомі акустичні зразки за допомогою відомих словотворчих елементів;
- ✓ Володіти механізмом рецептивного комбінування, що визначає успішність формування прогностичних умінь і швидкість опрацювання інформації;
- ✓ Володіти механізмом розширення та скорочення структур.

Потрібно відмітити, що метою навчання в цілому, а тому й кожного окремого завдання, є розвиток особистості студента. Про це необхідно пам'ятати і в процесі розвитку умінь аудіювання, адже студент має точно знати, для чого він слухає певне повідомлення, а також що нового та корисного він зможе взяти з нього. Але потрібно також стимулювати студентів використовувати отриману інформацію у власному досвіді. Отже, не слід недооцінювати роль аудіювання на заняттях з іноземної мови.